

Dosarul nr. 3ra-674/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima)

Î N C H E I E R E

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Efim Buhnă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ, obligarea recalculării vechimii în muncă, recalcularea și achitarea pensiei,

împotriva deciziei din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani

c o n s t a t ă:

La 05 octombrie 2019, Efim Buhnă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ, obligarea recalculării vechimii în muncă, recalcularea și achitarea pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul Efim Buhnă a indicat că a îndeplinit serviciul în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, a participat la acțiunile militare pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, și este beneficiar de pensie. La stabilirea vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei, nu s-a luat în calcul includerea în ea a avantajelor de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada efectuării serviciului de la 28 august 1992 până la 03 decembrie 1993, de la 04 februarie 1994 până la 28 august 2002.

Reclamantul a solicitat Casei Naționale de Asigurări Sociale includerea în vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei, cu includerea în ea a avantajelor două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada efectuării serviciului

de la 28 august 1992 până la 03 decembrie 1993, de la 04 februarie 1994 până la 28 august 2002, precum și achitarea diferenței de pensie pentru ultimii trei ani, însă, nu a primit un răspuns la solicitările sale. În acest context, la 11 iulie 2019, Efim Buhnă a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere prealabilă prin care a solicitat repetat includerea în stagiul de muncă a perioadelor de activitate cu avantaje și achitarea diferenței de pensie, însă, prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale, s-a refuzat în satisfacerea cerințelor formulate.

Reclamantul a susținut că nu este de acord cu refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale, menționând că, autoritatea pârâtă a interpretat eronat cadrul legal aplicabil speței.

Reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ilegalității refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-754/19 din 21 martie 2019, recunoașterea ilegalității refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1600/19 din 24 iulie 2019, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea vechimii în muncă și a pensiei lui Efim Buhnă cu includerea în vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei, cu includerea în ea a avantajelor două luni vechime pentru o lună de serviciu, pentru perioada efectuării serviciului de la 28 august 1992 până la 03 decembrie 1993, de la 04 februarie 1994 până la 28 august 2002, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să achite diferența de pensie reclamantului pentru ultimii trei ani din momentul adresării în judecată, luând în calcul avantajul celor două luni vechime pentru o lună de serviciu pentru perioada efectuării serviciului de la 28 august 1992 până la 03 decembrie 1993, de la 04 februarie 1994 până la 28 august 2002.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Efim Buhnă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea refuzului, obligarea recalculării vechimii în muncă, recalculării și achitării pensiei, s-a anulat în tot refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1600/19 din 24 iulie 2019, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze cuantumul pensiei de care beneficiază Efim Buhnă, luându-se în considerare certificatul Inspectoratului de Poliție Hâncești nr. 64 din 24 aprilie 2018, și achitarea pensiei, începând cu 02 martie 2007, în rest, cererea de chemare în judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva hotărârii din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Efim Buhnă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului administrativ, obligarea recalculării vechimii în muncă, recalcularea și achitarea pensiei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că Efim Buhnă a activat în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne în perioadele 25 noiembrie 1988 – 13 martie 1992, 17 martie 1992 – 06 aprilie 1992, 13 aprilie 1992 – 28 mai 1992, 06 iunie 1992 – 27 iunie 1992, 04 iulie 1992 – 28 august 1992, 28 august 2002 – 01 martie 2007. Prin încheierea de stabilire a pensiei din 11 mai 2007, lui Efim Buhnă i-a fost stabilită pensia pentru atingerea vechimii în muncă, începând cu 02 martie 2007. Conform informațiilor gestionate de Ministerul Afacerilor Interne, vechimea în

muncă a lui Efim Buhnă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit. a) a Legii 1544, la 11 mai 2007, constituia 20 ani 7 luni 4 zile. Ulterior, prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 „cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, ordin prin care s-au acordat înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (funcționarilor publici cu statut special și din cadrul MAI), pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie), care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne. Eliberarea confirmărilor privind înlesnirile prevăzute la pct. 1 al prezentului ordin la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pentru funcționarii publici cu statut special și militarii care și-au îndeplinit serviciul în cererea acestora, de către autoritățile administrative și instituțiile din subordine, prin intermediul subdiviziunilor de resurse umane, conform competenței, care va fi determinată de ultimul loc de muncă al solicitantului. În cazul lichidării subdiviziunilor în care solicitanții au activat anterior, confirmările vor fi eliberate de către subdiviziunile, autoritățile administrative sau instituțiile din subordinea MAI, care au devenit succesori de drepturi și obligații sau au preluat competențele subdiviziunilor de poliție reorganizate sau lichidate.

În consecința acestui ordin, Efim Buhnă s-a adresat la Inspectoratul de Poliție Hâncești cu cerere prin care a solicitat eliberarea unui certificat de recalculare a vechimii în muncă, iar la 24 aprilie 2018, Inspectoratul de Poliție Hâncești a eliberat lui Efim Buhnă certificatul nr. 64, din conținutul căruia urmează că, vechimea totală în muncă a lui Buhnă Efim la data de ieșirii la pensie, constituia 30 ani 7 luni 28 zile.

Instanța de apel a reținut că prima instanță temeinic și justificat a constatat că, refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1600/19 din 24 iulie 2019, este ilegal și urmează a fi anulat, așa cum, înscrisurile cauzei denotă cert că, organul cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei lui Efim Buhnă, care la 02 martie 2007, era Ministerul Afacerilor Interne, în mod eronat a conchis că pensia lui Efim Buhnă urmează a fi calculată reieșind din vechimea totală în muncă de 20 ani 7 luni 4 zile, or, această concluzie a autorității publice contravine normelor legale citate mai sus. Prin urmare din vina organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, care la data de 02 martie 2007, era Ministerul Afacerilor Interne, lui Efim Buhnă i-a fost stabilită o pensie mai mică în raport cu pensia care de fapt urma să-i fie stabilită reclamantului.

Instanța de apel a invocat prevederile art. 54 al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, care stipulează că suma pensiei calculată pentru pensionarii din rândurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește

pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimate la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

Instanța de apel a reiterat că întru interpretarea corectă a dispozițiilor normei legale enunțate, se va avea în vedere că, în cazul în care, persoana nu a primit la timp suma cuvenită a pensiei din vina organului care a stabilit pensia, persoana respectivă are dreptul de a pretinde la achitarea diferenței de pensie neplătită pentru perioada precedentă, fără limită de timp.

Instanța de apel a stabilit că lui Efim Buhnă nu i-a fost stabilit corect cuantumul soldei din care urma a-i fi stabilită pensia, din vina organului care a stabilit pensia și anume Ministerul Afacerilor Interne, circumstanță ce denotă temeinicia soluției instanței de fond cu referire la anularea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale, obligarea recalculării pensiei cu stabilirea pensiei, începând cu 02 martie 2007.

Instanța de apel a indicat că este eronată poziția apelantei care a invocat că refuzul de recalculare a pensiei lui Efim Buhnă este întemeiat, or, refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale se bazează pe interpretarea subiectivă și defectuoasă a normelor de drept material. Nu pot fi reținute nici argumentele apelantei care a susținut că Casa Națională de Asigurări Sociale nu poate fi obligată la efectuarea recalculării mărimii pensiei și achitarea diferenței pentru perioada de până la 02 martie 2007, or, aceste afirmații sunt nefondate.

Instanța de apel a invocat prevederile art. 48 al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne (în vigoare de la data de 01 ianuarie 2017), în care este stipulat că pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului National Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern. Din textul normelor legale citate mai sus, se deduce cert că începând cu data de 01 ianuarie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a preluat atribuțiile de stabilire și plata pensiilor persoanelor din trupele organelor afacerilor interne, fiind astfel, unica instituție abilitată cu competența de achitare a pensiilor și alocațiilor lunare persoanelor din trupele organelor afacerilor interne. În partea ce vizează de transferul competenței achitării pensiilor militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului National Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora, către Casa Națională de Asigurări Sociale, Guvernul Republicii Moldova la data de 28 decembrie 2016, a adoptat Hotărârea Guvernului nr. 1427.

Astfel, conform dispozițiilor pct. (1) – (4) ale Hotărârii Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016 cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Departamentul

Instituțiilor Penitenciare, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Protecție și Pază de Stat transmit Casei Naționale de Asigurări Sociale, până la 30 iunie 2017, conform graficului stabilit de către Casa Națională de Asigurări Sociale, documentele și informația, în format electronic, privind stabilirea pensiilor, alocațiilor lunare de stat, alocațiilor lunare nominale pentru merite deosebite față de stat ale beneficiarilor de pensii, stabilite până la 31 decembrie 2016. Instituțiile menționate la pct. 1 al Hotărârii respective, prezintă Casei Naționale de Asigurări Sociale listele beneficiarilor de pensii și prestații sociale, pe suport de hârtie și în format electronic, în mărimile stabilite până la 31 decembrie 2016. Casa Națională de Asigurări Sociale va efectua plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 1 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituțiile menționate la pct. 1. Datoriile acumulate la plata pensiilor și prestațiilor sociale către beneficiari la data de 1 ianuarie 2017 vor fi achitate din contul transferurilor de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Instanța de apel a menționat că prin Hotărârea Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016, executivul a stabilit în mod cert și expres că, Casa Națională de Asigurări Sociale va efectua plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 1 ianuarie 2017, stabilind inclusiv și faptul că datoriile acumulate la plata pensiilor și prestațiilor sociale către beneficiari la data de 1 ianuarie 2017 vor fi achitate din contul transferurilor de la bugetul de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat. Mai mult, se reține că, Efim Buhnă a solicitat recalcularea quantumului pensiei în temeiul art. 54 al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, dar nu în temeiul dispozițiilor art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, după cum se invocă.

Instanța de apel a evidențiat că în virtutea prevederilor art. 54 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, persoana poate pretinde la încasarea pensiei neprimite la timp din vina organului care a stabilit pensia pentru perioada precedentă fără limite în timp, dar nu a solicitat recalcularea pensiei.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 13 martie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs nemotivat, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii.

La 11 mai 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus prin intermediul oficiului poștal, cererea de recurs motivată prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Efim Buhnă.

În motivarea recursului recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că își exprimă dezacordul cu decizia instanței de apel, deoarece instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Recurenta a menționat că conform Hotărârii Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016 cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului Național

Anticorupție, Casa Națională de Asigurări Sociale efectuează plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 01 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituțiile menționate la pct. 1 din Hotărâre.

În temeiul hotărârii nominalizate, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Protecție și Pază de Stat a prezentat Casei Naționale de Asigurări Sociale, listele beneficiarilor de pensii și prestații sociale, în format electronic, în mărimile stabilite până la data de 31 decembrie 2016.

Recurenta a menționat că conform dosarului de pensionare al intimatului Efim Buhnă, începând cu 02 martie 2007 intimatul este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă stabilită de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, în temeiul Legii 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, fiind anexate acte confirmative pentru realizarea dreptului solicitat, demersul Comisariatului de poliție Hâncești al Ministerului Afacerilor Interne prin care acesta eliberează calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei și certificatul despre întreținerea bănească. Totodată, în acest certificat fiind indicată baza și data eliberării acestuia din serviciu și anume ordinul nr. 24ef din 02 martie 2007. Începând cu 02 martie 2007 intimatul Efim Buhnă este beneficiar de pensie pentru vechime în muncă în mărime de 50 % conform prevederilor art. 13 pct. a și art. 14 pct. a mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabilește în proporții de: 50 % din suma soldei pentru militarii pensionați care au o vechime în serviciu conform art. 13 pct. a)) al Legii nr.1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne din suma pensiei cuvenite. Pensia a fost indexată anual.

Recurenta a invocat că conform prevederilor art. 16 alin. (1) și (2) al Legii nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative. Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome sunt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a Hotărârilor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contravine prevederilor actelor respective, în clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sunt emise sau aprobate.

Recurenta consideră că ordinul nr. 96 din 20 martie 2018, emis de Ministerul Afacerilor Interne în conformitate cu prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, ori Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 nu conține prevederile indicate în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, perioada de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în

izolatoarele de urmărire penală izolatoarele de detenție provizorie.

Recurenta a invocat că prevederile pct.7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, stipulează expres circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și anume, în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Recurenta a reiterat că instanțele ierarhic inferioare în mod eronat au obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a-i recalcula intimatului Efim Buhnă, cuantumul pensiei pentru vechime în muncă începând cu 02 martie 2007, din data stabilirii inițiale a pensiei.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat prevederile art. 51, art.61 al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne în care este stipulat că recalcularea pensiilor stabilite anterior, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devereme de data punerii în aplicare a prezentei legi. În cazul apariției unor circumstanțe care implică modificarea mărimilor pensiilor stabilite pentru militarii în termen și familiile acestora, recalcularea pensiilor se efectuează în termenele stabilite de Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat. Recalcularea pensiilor pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora se efectuează de la data de 1 a lunii următoare celei în care au survenit circumstanțele ce cauzează modificarea mărimii pensiei. Totodată, dacă pensionarul beneficiază de dreptul la majorarea pensiei, diferența de pensie i se poate plăti doar pentru 12 luni trecute.

Recurenta a reiterat că la momentul stabilirii inițiale a pensiei de către Ministerul Afacerilor Interne, vechimea în muncă a fost calculată corect, iar recunoașterea perioadelor cu avantaje a fost stipulată în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, respectiv recalcularea pensiei urmează a fi efectuată potrivit legislației în vigoare din momentul apariției circumstanțelor noi, adică de la 20 martie 2018 și nu din data stabilirii inițiale a pensiei. Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, nu admite recalcularea în forma invocată de intimat, și anume recalcularea pensiei din data stabilirii inițiale a acesteia.

La 27 mai 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Efim Buhnă și avocatului Alexandru Macar copia recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 101 vol. I).

Completul specializat relevă că Efim Buhnă și avocatul Alexandru Macar au recepționat copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, fapt

confirmat prin avizele de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 103-104 vol. I).

Însă, intimatul Efim Buhnă nu și-a valorificat dreptul de a depune referință la recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 26 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Iar, conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Conform art. 245, alin. (2) din Codul administrativ, motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul relevă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 26 februarie 2020, fiind notificată reprezentantului recurente Casei Naționale de Asigurări Sociale, Carolina Corj la 26 februarie 2020, fapt ce se confirmă prin procesul verbal al ședinței de judecată (f.d. 72, vol. I). Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor art. 245, alin. (1) din Codul administrativ și a depus recurs nemotivat la 13 martie 2020. (f.d. 87, vol. I). Cu referire la termenul de declarare a recursului motivat completul specializat menționează că decizia instanței de apel a fost notificată recurente la 14 mai 2020.

Prin dispoziția nr. 1 din data de 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova termenele de exercitare a căilor de atac aflate în curs la data instituirii stării de urgență se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență, termenul de declarare a recursului motivat pentru Casa Națională de Asigurări Sociale după întrerupere a început a curge de la data de 16 mai 2020. În aceste circumstanțe recursul motivat înaintat de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 11 mai 2020 prin intermediul oficiului poștal, se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursurile se declară inadmisibile în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din

examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedeolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, 7 p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Gervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan